EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.10.2017
COM(2017) 589 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Utvärdering av tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999

{SWD(2017) 332 final}

1 Inledning

Kommissionen genomför en ambitiös agenda för att stärka skyddet av unionens ekonomiska intressen, och viktiga milstolpar har nåtts under 2017. I juli antogs direktivet om bekämpning genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen genom strafflagstiftningen (nedan kallat *PIF-direktivet*) av Europaparlamentet och rådet[1]. Vidare förväntas rådet snart att, genom ett fördjupat samarbete mellan 20 medlemsstater, anta förordningen om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten[2].

Dessa åtgärder kompletterar den institutionella och rättsliga arkitekturen för skydd av unionens budget, vilken idag på EU-nivå bygger på det arbete som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), Europeiska revisionsrätten, unionens övriga institutioner, organ och byråer och på medlemsstatsnivå på olika nationella administrativa och rättsliga myndigheter. De utför alla nödvändiga åtgärder för att skydda unionens budget enligt skyldigheten i artikel 325 i EUF-fördraget. Olaf inrättades 1999 av kommissionen för att genomföra administrativa utredningar mot bedrägeri, korruption och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot EU:s finansiella intressen, och för att bistå medlemsstaterna i bekämpning av bedrägerier[3].

Alla dessa inslag är viktiga i ett skede då unionen håller på att förbereda nästa fleråriga budgetram. Kommissionen för för närvarande en diskussion om vilken typ av budget som behövs för framtidens Europa[4]. En effektiv och korrekt användning av unionens budget är en central aspekt för att bygga upp EU-medborgarnas förtroende och för att öka det europeiska projektets kraft och mervärde. Bedrägeri och korruption minskar de tillgängliga resurserna till förmån för EU-medborgarna och kan vara en grogrund för annan brottslig verksamhet (till exempel terrorism och organiserad brottslighet). De måste därför bekämpas kraftfullt och effektivt. Slutmålet är en likvärdig och hög nivå på skyddet av EU-budgeten i hela EU.

I denna rapport presenteras resultaten av utvärderingen av tillämpningen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 om utredningar som utförs av Olaf[5] (nedan kallad *förordningen*), som föreskrivs i artikel 19. Dessutom anges möjliga sätt att, i förekommande fall, anpassa och förstärka den rättsliga ramen för Olafs utredningar med tanke på det förväntade antagandet av rådets förordning om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten och med tanke på de viktigaste slutsatserna i utvärderingen.

---

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

[2] Interinstitutionellt ärende: 2013/0255 (APP). Den 8–9 juni 2017 enades rådet (rättsliga och inrikes frågor) en allmän riktlinje för en förordning om genomförande av ett fördjupat samarbete för inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten. Utkastet till förordning överlämnades därefter till Europaparlamentet för godkännande. Samtliga hänvisningar i detta dokument till utkastet till förordning om den europeiska åklagarmyndigheten återfinns i dokument 9941/17 (texten till den allmänna riktlinjen), tillgängligt på http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9941-2017-INIT/en/pdf

[3] Kommissionens beslut 1999/352/EG, EKSG, Euratom av den 28 april 1999 om inrättande av en europeisk byrå för bedrägeribekämpning (Olaf) (EGT L 136, 31.5.1999, s. 20).

[4] Europeiska kommissionens diskussionsunderlag om framtiden för EU:s finanser, COM(2017) 358 av den 28 juni 2017.

[5] Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

Denna rapport åtföljs av ett yttrande från Olafs övervakningskommitté om tillämpningen av förordningen, som antogs i enlighet med artikel 19 i förordningen[6]. Utvärderingsrapporten från kommissionen och ett yttrande från kommittén är oberoende dokument och upprättades parallellt.

2 Utvärderingen av förordning 883/2013

Utvärderingen var inriktad på **fyra huvudområden**: Ändamålsenlighet, effektivitet, samstämmighet och relevans. Frågan om EU-mervärdet omfattades inte av utvärderingen, eftersom Olaf säkerställer skyddet av EU:s ekonomiska intressen inom ramen för artiklarna 317 och 325 i EUF-fördraget genom att utföra särskilda uppgifter på EU-nivå som inte kan utföras på nationell nivå. Man har också behandlat aspekter som rör förordningens framtida utsikter att uppnå sina mål mot bakgrund av en föränderlig bedrägeribekämpningspolitik och tendenser i samband med bedrägerier.

Utvärderingen bygger på ett **omfattande samråd** där man tagit in synpunkter från ett stort antal aktörer. Som ett led i utvärderingsprocessen organiserade Olaf den 1–2 mars 2017 en konferens om utvärderingen av förordningen[7] med nära 250 deltagare från sambandscentraler för bedrägeribekämpning i medlemsstaterna, medlemsstaternas administrativa myndigheter som ansvarar för förvaltningen av EU-medel, brottsbekämpande myndigheter, åklagarmyndigheter och rättsliga myndigheter, unionens övriga institutioner, organ och byråer, internationella organisationer, forskare och icke-statliga organisationer. Dessa intressentgrupper, samt personal från Olaf, rådfrågades också genom intervjuer och enkäter.

Den tidsperiod som omfattas av utvärderingen är den 1 oktober 2013 (då förordningen trädde i kraft) till december 2016.

De detaljerade resultaten av utvärderingen och den metod som använts beskrivs i det arbetsdokument från kommissionen som åtföljer denna rapport. Utarbetandet av arbetsdokumentet byggde på en studie som utförts av en extern uppdragstagare[8].

3 De viktigaste resultaten av utvärderingen

Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 är kärnan i den rättsliga ram som styr Olafs uppdrag att göra administrativa utredningar av bedrägerier, korruption och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. Den antogs efter omfattande interinstitutionella diskussioner och ersätter två förordningar från 1999 för att göra följande:

- Förbättra Olafs ändamålsenlighet, effektivitet och ansvarsutkrävande och samtidigt säkerställa byråns oberoende.
- Stärka rättssäkerhetsgarantierna och de grundläggande rättigheterna för de personer som är föremål för utredning.
- Stärka samarbetet med medlemsstaterna, unionens övriga institutioner, organ och byråer, tredjeländer och internationella organisationer och
- förstärka styrningen av Olaf.

[6] Olafs övervakningskommitté i yttrande nr 2/2017 av den 28 september 2017.
[7] Alla presentationer från konferensen finns på kommissionens webbplats https://ec.europa.eu/anti-fraud/policy/olaf-regulation-evaluation/conference_en
[8] ICF Consulting Services Limited, 2017, Utvärdering av tillämpningen av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), slutrapport, https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/evaluation_of_the_application_regulation_883_en.pdf

Utvärderingen har visat att dessa **särskilda mål** förblivit **relevanta** för det övergripande målet vad gäller skydd av unionens ekonomiska intressen. För detta ändamål utför Olaf specifika uppgifter på EU-nivå som inte kan genomföras enbart på nationell nivå. Mervärdet av Olafs utredningar bekräftades under samrådet med intressenter på nationell nivå och unionsnivå. Utvärderingen har också bekräftat dessa måls fortsatta relevans inom ramen för inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten.

Förordningen har gett Olaf möjlighet att fullgöra sitt uppdrag med konkreta resultat. Utvärderingen visade på en tydlig förbättring i det **faktiska genomförandet av utredningarna** till följd av flera särskilda bestämmelser i förordningen. **Samarbetet och informationsutbytet** mellan Olaf och dess partner har förstärkts genom införandet av bestämmelser som möjliggör ett strukturerat samarbete. Inrättandet av sambandscentraler för bedrägeribekämpning i medlemsstaterna identifierades till exempel som ett betydande framsteg för att stärka kopplingarna mellan Olaf och medlemsstaterna.

Det har visat sig att **effektiviteten i Olafs urval av ärenden och utredningar** har ökat betydligt genom förordningen, i kombination med interna organisatoriska åtgärder. Detta framgår av det ökade antalet utredningar som handhas av utredningspersonal och ökningen av antalet rekommendationer och belopp för vilka återkrav rekommenderades.

Utvärderingen redogjorde dock också för flertalet brister avseende **genomförandet av utredningar** som påverkar förordningens ändamålsenliga och effektiva tillämpning.

(1) Olaf utövar utredningsbefogenheter som härrör från olika rättsakter i unionsrätten, inklusive förordningen. I vissa sammanhang kan dessa akter göra **att tillämpningen av dessa befogenheter beror på villkoren i nationell lagstiftning**, särskilt när det gäller kontroller på plats och inspektioner av ekonomiska aktörer och digitala kriminaltekniska åtgärder som utförs på medlemsstaternas territorium. Det framgår av utvärderingen att det inte är helt tydligt i vilken omfattning förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 gör nationell lagstiftning tillämplig. I dag leder olika tolkningar av tillämpliga bestämmelser och skillnaderna i nationell lagstiftning till en fragmentering av Olafs befogenheter i medlemsstaterna, vilken i vissa fall hindrar Olafs förmåga att framgångsrikt genomföra utredningar och i slutändan bidra till att uppnå fördragets mål om att säkra ett ändamålsenligt skydd av de ekonomiska intressena inom hela unionen.

(2) Förordningen ger inte Olaf **verktyg för att verkställa** sina befogenheter om personer som berörs av utredningarna eller vittnen vägrar eller hindrar arbetet. Detta kan i sin tur begränsa effektiviteten i Olafs utredningar, med skillnader mellan medlemsstaterna som beror på nationella behöriga myndigheters förmåga att ge Olaf stöd med egna verktyg för att driva igenom lagstiftningen, Vilket är ett område där det också förekommer skillnader i tillämplig nationell lagstiftning.

(3) Utvärderingen pekade på behovet av att överväga vissa ändringar av de utredningsbefogenheter som finns tillgängliga för Olaf som grundas på synpunkter från vissa berörda parter. Man bör bedöma behovet av och möjligheterna till bättre tillgång till **uppgifter om bankkonton** på lämpliga villkor, som skulle kunna spela en central roll för att upptäcka många fall av bedrägerier eller oriktigheter. Denna befogenhet är också kopplad till möjligheten att göra utredningar av **mervärdesskatt**, ett område där utvärderingen har visat att Olafs mandat bör förtydligas och stärkas.

(4) När det gäller **interna utredningar** gäller förordningen tillsammans med interna beslut som antagits av var och en av unionens övriga institutioner, organ och byråer, vilka ibland leder till olika möjligheter för Olaf att agera. I utvärderingen

konstaterades att ytterligare klarhet i förordningen om villkoren för hur interna utredningar som är tillämpliga i alla unionens övriga institutioner, organ och byråer ska utföras skulle kunna bidra till att bättre säkerställa ett enhetligt skydd, samt skapa en ram för att bedöma särskilda arrangemang som fastställs i interna beslut. Dessutom skulle reglerna för interna och externa utredningar kunna samordnas ytterligare (om det inte finns välgrundade orsaker till att reglerna skiljer sig åt) för att säkerställa en enhetligare ram för utredningar.

(5) Utvärderingen visade att det finns utrymme för Olaf att ytterligare använda sig av möjligheterna till **tidigarelagd överföring av information** till unionens övriga institutioner, organ och byråer i fall när delar av vissa fakta i en pågående utredning redan kan ha fastställts och kan kräva omedelbara säkerhetsåtgärder utan att invänta slutförandet av utredningen i sin helhet.

När det gäller **uppföljningen av utredningar**, finns det stora skillnader i hur mottagarna agerar på Olafs rekommendationer och ibland även stora brister mellan rekommendationer och uppföljning. Utvärderingen pekade på att kvaliteten på och tidpunkten för Olafs slutrapporter är en faktor som påverkar förekomsten av uppföljning av rekommendationer och – när det gäller uppföljningen av finansiella rekommendationer – också konstaterade skillnader mellan Olafs och unionens övriga institutioners, organs och byråers bedömning av skadan för EU-budgeten.

De viktigaste brister som konstaterats när det gäller uppföljningen av rekommendationer avser reglerna om **tillåtlighet av bevis som Olaf samlat in inför nationella rättsliga förfaranden**. I förordningen föreskrivs att Olafs rapporter utgör tillåten bevisning i sådana förfaranden på samma sätt och på samma villkor som administrativa rapporter som utformats av nationella administrativa inspektörer. Utvärderingen visar att i vissa medlemsstater säkerställer inte denna regel i tillräcklig utsträckning effektiviteten i Olafs verksamhet.

Införandet av en **ny bestämmelse om förfarandegarantier** som infördes 2013, erkändes allmänt i utvärderingen som en förbättring av skyddet för de enskilda personer som omfattas av en utredning som Olaf genomför. Den **prövning av lagenligheten** som infördes genom förordningen och det nya **interna klagomålsförfarandet** har ytterligare stärkt förfarandegarantierna för enskilda personer som är föremål för utredning. Flera av de rådfrågade berörda parterna uttryckte farhågor över de nya bestämmelsernas mervärde, medan andra hävdade att balansen mellan Olafs befogenheter och processuella rättigheter var lämplig, och andra berörda parter återigen uppmanade till en förstärkning av de processuella rättigheterna. Utvärderingen ger inte bevis för att förordningens förfarandegarantier är otillräckliga i förhållande till Olafs nuvarande utredningsbefogenheter och utredningsverktyg. När det gäller förordningens bestämmelser om **övervakning och kontroll** tyder utvärderingen på att skilda synsätt och praxis med avseende på dessa bestämmelser, i synnerhet övervakningskommitténs roll och mandat, samt dess tillgång till Olafs ärenderelaterade information, påverkade kommitténs arbete och dess samarbete med Olaf.

Genom utvärderingen har också flera frågor identifierats vad gäller förordningens **interna och externa samstämmighet**.

(1) Förordningen ger Olaf en rättslig grund att bistå medlemsstaterna i att organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan deras behöriga myndigheter så att de kan samordna sin verksamhet för att skydda EU:s ekonomiska intressen. Detta är en central del av Olafs mandat för att stödja gränsöverskridande samarbete mellan medlemsstaterna. Förordningen innehåller emellertid inga närmare bestämmelser om villkoren för samordning eller de förfaranden som gäller i dessa så kallade

samordningsärenden. Detta leder till brist på rättssäkerhet för Olaf och för de medlemsstater som är beroende av bistånd från Olaf. Detta är särskilt begränsande på områden (t.ex. strukturfonderna) där inga andra unionsrättsakter föreskriver en stödjande och samordnande roll för Olaf. På de områden där dessa bestämmelser förekommer (till exempel tull och immateriella rättigheter[9]) kan förhållandet mellan förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och dessa andra rättsakter leda till praktiska svårigheter vid tillämpningen.

(2) Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ska tillämpas tillsammans med andra unionsrättsakter, av vilka det faktiska utövandet av Olafs mandat är beroende. **Förordningarna 2185/96 och 2988/95**, som en av Olafs främsta utredningsverktyg – kontroller på plats och inspektioner – grundar sig på, förelåg innan antagandet av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och dess föregångare från 1999. Vid utvärderingen har man identifierat vissa inkonsekvenser mellan dessa rättsakter som är nära knutna till varandra, vilket i vissa fall kan leda till osäkerhet och olika tolkningar.

Slutligen anger det arbetsdokument som bifogas denna rapport och den externa uppdragstagarens rapport ett antal bestämmelser i förordningen som skulle kunna tjäna på ett **förtydligande eller en förenkling** i förordningen eller en **förbättrad tillämpning** genom genomförandeåtgärder. Vissa av dessa tas upp i avsnitt 5.3 nedan och bör särskilt uppmärksammas.

Möjliga vägar framåt när det gäller uppföljningen av utvärderingen beskrivs närmare i avsnitt 5. De bör, å ena sidan, bygga på erfarenheterna av tillämpningen av förordningen, som bedöms i utvärderingen. Man bör, å andra sidan, även ta hänsyn till det framtida inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten som väsentligen kommer att förstärka och ändra mekanismerna för skyddet av EU:s ekonomiska intressen på unionsnivå.

4 Inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten och dess inverkan på Olafs uppdrag och utredningar

Inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten är en av kommissionens centrala prioriteringar på det straffrättsliga området och ingår i den övergripande strategin för att bekämpa bedrägerier mot EU:s budget. Vid rådets (rättsliga och inrikes frågor) möte den 8 juni 2017 enades 20 medlemsstater om en allmän riktlinje om förordningen om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten inom ramen för ett fördjupat samarbete. Den europeiska åklagarmyndigheten kommer att bli EU:s första organ med befogenhet att lagföra brott som påverkar EU-budgeten, enligt definitionen i PIF-direktivet, såsom bedrägeri, korruption eller allvarliga gränsöverskridande mervärdesskattebedrägerier. Den förväntas bidra till en mer konsekvent och effektiv lagföring av brott som påverkar EU-budgeten och till ett ökat antal åtal, domar och en högre nivå av återkrav av EU-medel som förlorats genom bedrägerier. Den kommer också att ha potential att hantera några av de brister som identifierats i utvärderingen i den mån det berör deltagande medlemsstater.

[9] Rådets förordning (EG) nr 515/97 av den 13 mars 1997 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen, (EGT L 82, 22.3.1997, s. 1), senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1525 av den 9 september 2015, och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 608/2013 av den 12 juni 2013 om tullens säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1383/2003, (EUT L 181, 29.6.2013, s. 15).

Kommissionen har redan tidigare framhållit behovet av att förstärka bekämpningen av bedrägerier som påverkar unionens budget genom en integrerad politik för straffrättsliga och administrativa utredningar[10]. Detta gäller fortfarande. I och med inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten kommer unionen att förfoga över organ som kan genomföra båda typerna av utredningar och generellt sett stärka möjligheterna till åtgärder på EU-nivå för att komplettera och förstärka de åtgärder som medlemsstaterna genom eget ansvar vidtagit för att skydda EU-budgeten.

Inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten kommer inte att ändra Olafs övergripande mandat, men Olafs funktion måste på flera sätt anpassas till den nya myndighetens roll.

Olaf kommer att fortsätta att ha befogenhet vad gäller den administrativa utredningen av oriktigheter med eller utan misstanke om bedrägeri inom unionens övriga institutioner, organ och byråer och i alla medlemsstater för att kunna utfärda rekommendationer om att inleda rättsliga, disciplinära, finansiella eller administrativa förfaranden.

När det gäller misstanke om bedrägeri kommer den europeiska åklagarmyndigheten och Olaf att uppmanas till nära samarbete. Idag, när Olafs utredningar visar att det eventuellt föreligger brott, samarbetar Olaf med de nationella brottsbekämpande och rättsliga myndigheterna. När det nu för första gången kommer att finnas ett organ på EU-nivå för utredning och lagföring av brott, behöver starka synergieffekter skapas mellan den europeiska åklagarmyndigheten och Olaf för att båda ska kunna utföra sina uppgifter på ett så effektivt och produktivt sätt som möjligt och snabbt kunna hantera fall av misstanke om bedrägeri inom hela EU.

I detta sammanhang bör man överväga att anpassa ramen för Olafs utredningar för att undvika alla risker för överlappning av utredningar som rör samma omständigheter och se till att Olaf har de nödvändiga mekanismer som den behöver för att kunna utföra sin uppgift som operativt stöd.

I vissa fall behöver inte Olafs och den europeiska åklagarmyndighetens verksamheter aktivt samordnas på grund av deras olika mandat, där den europeiska åklagarmyndigheten genomför brottsutredningar och Olaf utför administrativa utredningar med fokus på finansiella, disciplinära och administrativa uppföljningar. Olaf kommer också att fortsätta sina utredningar i de medlemsstater som inte deltar i den europeiska åklagarmyndigheten. I dessa medlemsstater bör de nationella myndigheterna och Olaf bidra till att skapa förutsättningar för att säkerställa ett effektivt och likvärdigt skydd av unionens ekonomiska intressen inom hela EU. Inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten bör inte på något sätt leda till ett ineffektivt skydd av budgeten i de medlemsstater som inte deltar i den europeiska åklagarmyndigheten.

5. Vägen framåt

Förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 ger Olaf möjlighet att fortsätta att leverera konkreta resultat vad gäller skyddet av EU-budgeten. De ändringar som gjordes under 2013 har lett till tydliga förbättringar när det gäller genomförandet av utredningar, samarbete med partner och berörda personers rättigheter. Samtidigt har utvärderingen belyst vissa brister som påverkar ändamålsenligheten och effektiviteten i utredningarna. Inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten ändrar reglerna och kräver snabba anpassningar av Olafs sätt att fungera för att säkerställa synergier och en effektiv användning av resurser på EU-nivå.

[10] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, ”Om skyddet för Europeiska unionens ekonomiska intressen genom straffrättsliga bestämmelser och administrativa utredningar – En integrerad politik för att se till att skattebetalarnas pengar används på rätt sätt” (KOM(2011) 293 slutlig, 26.5.2011).

För att hantera detta kommer kommissionen att göra en utvärdering i överensstämmelse med principerna om bättre lagstiftning som kan komma att leda till ett förslag om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 under det första halvåret 2018, vilken bör vara i kraft vid den tidpunkt då den europeiska åklagarmyndigheten tas i drift[11] och som säkerställer en smidig övergång till den nya institutionella ramen. Utvärderingen ska också ta hänsyn till eventuella synpunkter från Olafs övervakningskommitté som åtföljer denna rapport.

Utvärderingen kommer främst att överväga förändringar som hanterar Olafs roll och verksamhet vid inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten. Den kan även, i förekommande fall, komma att inbegripa eventuella ytterligare förändringar som baseras på de mest otvetydiga resultaten av utvärderingen. Dessa förändringar bör stärka ramen för Olafs utredningar för att bibehålla en stark och väl fungerande Olaf som kompletterar den europeiska åklagarmyndighetens straffrättsliga lösningar med administrativa utredningar.

Utvärderingen, som utförs i överensstämmelse med principerna om bättre lagstiftning för att förbereda 2018 års förslag och andra åtgärder för uppföljning av utvärderingen, kommer särskilt att omfatta följande områden.

5.1 Anpassning till inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten

I utkastet till förordningen om inrättandet av den europeiska åklagarmyndigheten fastställs redan de viktigaste principerna för de framtida förbindelserna mellan Europeiska åklagarmyndigheten och Olaf, som kräver att båda organen agerar på ett kompletterande sätt för att säkerställa att alla tillgängliga medel används för att skydda unionens ekonomiska intressen[12]. Utvärderingen kommer att överväga hur dessa kan återspeglas i förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 genom införandet av konkreta förfaranden för samarbete och kompletteras av arbetsarrangemang.

En aspekt som skulle kunna behandlas avser **Olafs hantering av inkommande information och snabb överföring av information till den europeiska åklagarmyndigheten** om alla brottsliga handlingar i fråga för vilka den senare kan antas ha befogenhet[13]. Med tanke på dess mandat kommer Olaf att vara en viktig källa till inkommande information för den europeiska åklagarmyndigheten. Dessutom, när det gäller Olafs **urval av ärenden**, bör de relevanta bestämmelserna förebygga att parallella utredningar utförs av Olaf och den europeiska åklagarmyndigheten och att Olaf avstår från att utföra en administrativ utredning så snart den europeiska åklagarmyndigheten utför en brottsutredning av samma omständigheter[14].

Dessutom bör **Olafs hantering av ärenden som den europeiska åklagarmyndigheten hänskjuter till den** för administrativ uppföljning[15] också analyseras.

Slutligen kommer man i utvärderingen att titta på olika sätt att genomföra bestämmelsen i utkastet till förordningen om den europeiska åklagarmyndigheten som gör det möjligt för **den europeiska åklagarmyndigheten att begära operativt stöd från Olaf**[16]. Detta kan inbegripa granskning av alternativa förfaranden för att hantera fall där myndigheten begär

[11] Artikel 120.2 i utkastet till förordningen om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten. Den europeiska åklagarmyndigheten kommer att utöva sina utredningsbefogenheter och lagföringsbefogenheter vid en tidpunkt som ska fastställas genom ett beslut av kommissionen, och inte tidigare än tre år efter ikraftträdandet av förordningen om den europeiska åklagarmyndigheten.
[12] Artikel 101.1 i utkastet till förordningen om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten.
[13] Artikel 24.1 i utkastet till förordning om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten.
[14] Artikel 101.2 i utkastet till förordningen om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten.
[15] Artiklarna 39.4 och 101.4 i utkastet till förordningen om den europeiska åklagarmyndigheten.
[16] Artikel 101.3 i utkastet till förordningen om inrättande av den europeiska åklagarmyndigheten.

stöd från Olaf, samt förfaranden som Olaf bör följa i utförandet av uppgifterna för att säkerställa att resultaten av verksamheten kan användas av den europeiska åklagarmyndigheten i dess utredningar och för det framtida utnyttjandet av eventuell bevisning.

5.2 Öka effektiviteten i Olafs utredningsarbete

Kommissionen kommer även att undersöka möjliga lösningar på vissa brister som framkommit under utvärderingen. Fokus bör ligga på målinriktade ändringar som syftar till att förbättra effektiviteten i utredningarna. Följande frågor kommer särskilt att övervägas vid utvärderingen.

Möjliga lösningar för att förbättra den **enhetliga tillämpningen av utredningsverktyg** som Olaf och unionens övriga institutioner, organ och byråer förfogar över i alla medlemsstater kommer att undersökas, för att säkerställa en enhetlig skyddsnivå i hela unionen. De nuvarande hänvisningarna till nationell lagstiftning bör bedömas mot denna bakgrund, liksom bestämmelserna om interna utredningar.

Eventuella ändringar av reglerna om huruvida det är **tillåtet att använda Olafs rapporter som bevis** vid rättsliga förfaranden i medlemsstaterna bör övervägas, för att säkerställa deras effektivitet och undvika effektivitetsförluster som uppstår till följd av dubbelarbete vid utredningarna.

Kommissionen kommer också att undersöka olika sätt att effektivisera **tillämpningen av Olafs befintliga befogenheter**. I samband med detta skulle man kunna överväga att göra en översyn av de **skyldigheter att samarbeta** som fastställs i förordningen för att säkerställa en samstämmig och effektiv ram på olika stadier i en utredning.

Dessutom kommer utvärderingen att ta upp frågan om att klargöra Olafs mandat och utredningsverktyg på **mervärdesskatteområdet**, samt behovet av och möjligheterna till en bättre tillgång till uppgifter om **bankkonton**.

Slutligen skulle nya bestämmelser om reglering av utövandet av **samordningsärenden** kunna komma att bedömas, för att åtgärda de nuvarande bristerna i förordningen.

5.3 Övriga resultat av utvärderingen

Utöver ovan nämnda problem konstaterades i utvärderingen ett antal problem som skulle kunna gynnas av ytterligare förtydligande eller förenkling i förordningen, eller som skulle kunna lösas antingen genom lagstiftningsåtgärder eller genom bättre tillämpning av förordningen.

Kommissionen kommer särskilt att överväga hur man bättre ska hantera praktiska svårigheter som uppstår till följd av skiljaktiga åsikter om bestämmelserna vad gäller **övervakningskommitténs** mandat och uppgifter. I detta avseende rekommenderar kommissionen att formerna för samarbete mellan Olaf och dess övervakningskommitté snabbt slutförs.

Möjliga områden för ett förtydligande av förordningen som fastställs i utvärderingen inbegriper bestämmelser om **interna utredningar** (särskilt inspektion av lokaler), **digitala kriminaltekniska åtgärder** och överföring av uppgifter till **tredjeländer och internationella organisationer**. Väl avvägda ändringar skulle också kunna hantera uppfattade inkonsekvenser och ytterligare harmonisera de tillämpliga reglerna för interna och externa utredningar (om det inte är motiverat att reglerna skiljer sig åt).

Kommissionen kommer också att undersöka åtgärder som säkerställer ett närmare samarbete mellan Olaf och unionens övriga institutioner, organ och byråer om en eventuell **tidigarelagd överföring av information från Olaf** när ett antagande av förebyggande åtgärder kan komma att krävas, samt för att minska skillnaderna när det gäller uppföljning av **finansiella rekommendationer**.

Kommissionen rekommenderar att Olaf vidtar interna åtgärder för att säkerställa enhetlig **kvalitet på slutrapporterna och rekommendationerna** och överväga huruvida det finns ett behov av att revidera **riktlinjerna om utredningsförfaranden**, för att åtgärda eventuella oförenligheter med förordningen.

5.4 Utsikter

I ett senare skede skulle ett förslag som eventuellt läggs fram under 2018 kunna följas av en mer långtgående process för att modernisera ramen för Olafs utredningar, vars centrala aspekter dateras från inrättandet av Olaf under 1999 (och ännu tidigare). Detta skulle vara ett tillfälle att överväga mer grundläggande förändringar i takt med 2000-talets utveckling i fråga om bedrägerier och bör beakta erfarenheterna från samarbetet mellan den europeiska åklagarmyndigheten och Olaf. Det skulle också innebära att man fokuserar på andra aspekter av den rättsliga ramen där fortsatta reflektioner och diskussioner kan komma att behövas. Detta kan omfatta den institutionella styrningen av Olaf och kontrollen av dess verksamhet. Utvärderingen har inte visat att det finns ett klart behov av att väsentligt revidera de relevanta bestämmelserna i förordningen i detta skede. Det bör också påpekas att kommissionens förslag om inrättandet av en registeransvarig för rättssäkerhetsgarantier[17] fortfarande pågår och att medlagstiftaren inte har fortsatt att driva arbetet framåt. Större frågor som avser den övergripande samstämmigheten i EU:s rättsliga ram för bedrägeriutredningar utöver förordning (EU, Euratom) nr 883/2013, som framkommit vid utvärderingen, skulle också kunna vara en del av detta andra steg vid en eventuell revidering av den rättsliga ramen.

[17] COM(2014) 340 final.